

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.212/2015/5.

A tanács tagjai: . Molnár Ambrus a tanács elnöke, Dr. Ambrus Zoltán előadó bíró, Dr. Madarász Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Guttner Csilla egyéni ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Török Zsolt egyéni ügyvéd

A per tárgya: jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.075/2015/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Járásbíróság 29.P.23.921/2011/68.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- A le nem rótt 376.300 (háromszázhetvenhatezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A jogerős ítéletben alapul vett indokolás szerint 2002. szeptember 13-án a peres felek épület-, lakásbérlemény- és ingóságbiztosítást kötöttek, a kockázatviselés kezdő napját 2002. augusztus 3. napjában határozták meg. A kockázatviselés helye az alperes bérelt ingatlana volt. A szerződésben meghatározott biztosítási érték az ingóság I. vagyoncsoportban 400.000 forint, az ingóság II. vagyoncsoportban 3.000.000 forint volt. Az ingóságbiztosítási szabályzat VI/3. pontja alapján a biztosító megtéríti a betöréses

lopással, vagy annak kísérletével összefüggő rongálási károkat, beleértve az épületrongálási károkat is.

- [2] 2004. január 10-én az alperes kárigény bejelentést tett a felperes felé, melyben előadta, hogy 2004. január 9-én történt hazaérkezésekor azt tapasztalta, hogy az általa használt lakás bejárati ajtaja meg van rongálva, ezt követően a rendőrséget értesítette. Összeállított egy kárlistát, mely szerint a lopási kár megközelítőleg 2.900.000 forint, a rongálási kár pedig 20.000 forint. Felsorolta az eltulajdonított vagyontárgyakat, külön 4 darab aranyékszert is. 2004. február 24-én részletes kárbejelentőt adott át a felperesnek, melyben 23 tételben rögzítette az eltulajdonított ingóságokat, azok birtokba kerülésének évével, beszerzési árával, valamint néhány tétel esetében az azt igazoló dokumentumokat is csatolta. Ezen, utóbb készült listán a korábbi bejelentésben említett aranyékszerek nem szerepeltek.
- [3] A kárrendezési eljárás során a felperes bűncselekmény elkövetése miatt feljelentette az alperest, az eljáró rendőrhatalóság csalással és okirathamisítással gyanúsította meg őt. Ennek indoka az volt, hogy a felperesnél benyújtott kárlistán megjelölt tárgyak egy részéhez kapcsolódóan a tulajdonjog igazolására hamis számlák felhasználására került sor. A Budapesti I-XII. Kerületi Ügyészség B. XII.2884/2004. számú, 2005. február 15. napján kelt határozatával a nyomozás megszüntetéséről rendelkezett, melynek indoka az volt, hogy bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható. A határozat indokolásában kifejtette, hogy a számlát kiállító egyik kft. soha nem foglalkozott a számlán megjelölt ingóságok forgalmazásával, a számlát kiállító másik cég pedig nem volt a megjelölt helyen található. Kitért ugyanakkor arra, hogy az alperes feltárt anyagi helyzete alapján ténylegesen rendelkezhetett a kárbejelentőlapra feltüntetett műszaki cikkekkel, továbbá nem lehetett olyan bizonyítékot beszerezni, amely azt igazolta volna, hogy az alperes a számlák hamis mivoltáról tudott volna.
- [4] 2004. február 27-én a felperes részéről eljáró kárszakértő megállapította a kárbejelentő listán meghatározott ingóságok értékét 2003 évre vonatkozó árakon, mindösszesen 1.078.200 forintban. 2007. november 7-én felülvizsgáló kárszakértő megtekintette a kárbejelentőt, ez alapján összeállított egy kárösszesítőt, melyben a kár összegét szintén 1.078.200 forintban határozta meg azzal, hogy a II. vagyoncsoportban 1.000.000 forintot tartott kifizethetőnek a minimális technikai védelemre tekintettel. Az I. vagyoncsoportba tartozó aranyékszerek biztosítási értékét 400.000 forintban határozta meg, rongálási kárként 29.500 forintot rögzített. Ezen kárösszesítő lap alperessel való ismertetése nem történt meg.

- [5] 2007. július 4-én a Budai Központi Kerületi Bírósághoz érkezett kérelmében az alperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte a felperessel szemben 2.951.000 forint tőke, annak 2004. január 10-től járó késedelmi kamata és 90.000 forint eljárási illeték megfizetésére. A fizetési meghagyás ellentmondás hiányában 2007. augusztus 4-én jogerőre emelkedett. 2007. október 16-án a felperes perújítási kérelmet terjesztett elő, melyről telefax útján értesítette az alperes akkori jogi képviselőjét is. A bíróság 2008. május 20-án kelt végzésével a fizetési meghagyás jogerősítő záradékát az igazolási kérelemnek helyt adva hatályon kívül helyezte, ezt követően az áttétel folytán eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. június 18-án a fizetési meghagyás ismételt kibocsátásáról rendelkezett, majd 2008. július 23. napjával a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését állapította meg. Jelen per felperese ugyan határidőben ellentmondással élt, de annak a szerelése elkésetten történt meg az iratokhoz, ezt követően 2009. június 12-én a bíróság a jogerősítő záradék hatályon kívül helyezéséről rendelkezett, így az eljárás perré alakult. Ezt követően jelen per alperese a perré alakulást követően szükségessé vált illetékkiegészítést, valamint a tényállás előterjesztését elmulasztotta, így az eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a per megszüntetéséről rendelkezett.
- [6] A Budai Központi Kerületi Bíróság jogerősített fizetési meghagyása alapján az alperes azonnali beszédési megbízást bocsátott ki a felperes számlájára, melyről 2007. október 24-én és október 25-én összesen 3.874.522 forint összegben lehívásra került sor.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében 3.874.522 forint tőke, ennek 2008. január 15-től járó kamata és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Álláspontja szerint az alperes tévesen jogerősített fizetési meghagyás alapján emelte le számlájáról ezen összeget, így jogalap nélkül gazdagodott. Érvelése szerint az alperesnek számolnia kellett visszafizetési kötelezettségével, mivel a beszédés foganatosításakor a perújítási kérelem fax útján már megérkezett képviselőjéhez.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint jogalap nélküli gazdagodás nem következett be az oldalán, mivel a felperest a megkötött biztosítási szerződés alapján teljesítési kötelezettség terhelte. A felperes követelésével szemben, annak erejéig beszámítási kifogást támasztott, hivatkozása szerint a tőle eltulajdonított ingóságok értékének a megtérítésére köteles a felperes. Ehhez kapcsolódóan utalt arra, hogy a kárbejelentési eljárás során a részéről megjelölt ingóságok létezését a felperes elfogadta, azok értékét a felperes kárszakértője is meghatározta.

- [9] A beszámítási kifogáshoz kapcsolódóan a felperes előadta, hogy az alperes részéről megjelölt ingóságok létezését, azok alperes tulajdonában állásának tényét, valamint az ingóságok értékét vitatja, egy videólejátszó és egy DVD lejátszó összesen 54.800 forint értékének, valamint a rongálási kár 29.500 forint összegének kivételével. Utalt arra, hogy a részéről eljáró kárszakértők korábbi megállapításait alapul venni nem lehet, hiszen az értékek megállapítása hamis számlákon alapult.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében 3.147.299 forint tőke, annak 2008. május 20. napjától járó kamata, és 326.142 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a kereset elutasításáról rendelkezett. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes részéről érvényesített igény alaposságának elbírálása során a jogalap nélküli gazdagodás szabályai irányadók azzal, hogy az alperes részéről fennáll a lehetőség arra, hogy a tőle eltulajdonított ingatlanok értékének megtérítésére vonatkozó igényét beszámítási kifogás formájában érvényesítse.
- [11] Kifejtette, hogy az eljárás során kihallgatott tanúk vallomása alapján megállapítható volt az, hogy az alperes részéről megjelölt aranyékszerek az alperes tulajdonában álltak, az ezekre vonatkozó értéket pedig 406.000 forint összegben lehet meghatározni a perben eljáró ingószakértő szakvéleménye alapján azzal, hogy a biztosítási kötvény alapján az ebbe a vagyoncsoportba tartozó ingóságok esetében a biztosítási összeg 400.000 forint, így ezekhez kapcsolódóan az alperes javára 400.000 forint vehető figyelembe. A II. vagyoncsoportba tartozó ingóságokhoz kapcsolódóan a bíróság arra a döntésre jutott, hogy ezek esetében a pontos típusmegjelölés, jellemzők hiányában az érték meghatározására nincsen lehetőség, így a videólejátszó és DVD lejátszó felperes részéről elfogadott 54.800 forint értékén túlmenően további összeg az alperes javára nem vehető figyelembe. Mindezekhez a felperes részéről elfogadott 29.500 forint rongálási kár járul, így az alperes a beszámítási kifogása 726.223 forint összeg erejéig alapos. Kitért arra, hogy a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontjaként a Budai Központi Kerületi Bíróságnak a fizetési meghagyást jogerősítő záradékot hatályon kívül helyező végzésének a napja, 2008. május 20. vehető figyelembe.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes is terjesztett elő fellebbezést. A felperes a keresete szerint kérte az alperes marasztalását, ennek indokaként egyebek mellett előadta, hogy az I. vagyonkategóriába tartozó aranytárgyak esetében 400.000 forint kárösszeg alperes javára történő figyelembevétele az ingószakszabályzat VII/2. pontjában foglaltakkal ellentétes, mely

szerint a biztosító fizetési kötelezettségének teljesítéséhez számla benyújtását kérheti, azzal, hogy az alperes számlát benyújtani nem tudott, a rendelkezésre álló tanúvallomások pedig ezt nem pótolják. Utalt arra, hogy a tanúvallomások alapján az aranytárgyak azonosítása nem volt lehetséges, így értékük meghatározására sem kerülhetett sor. Az alperes a kereset elutasítását kérte, az elsőfokú eljárás során már kifejtett indokai alapján.

- [13] A Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.075/2015/6. sorszámú ítéletében az elsőfokú ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő marasztalás összegét 3.762.678 forint összegre felemelte, a kamatfizetés kezdő időpontját pedig 2008. január 15. napjában határozta meg. Az ítélet indokolásában kitért arra, hogy a peres felek közti jogviszony minősítése során az elsőfokú bíróság helyes álláspontot foglalt el. A felperesnek visszajáró összeg meghatározásához kapcsolódóan kifejtette, hogy a II. vagyoncsoportba tartozó ingóságok esetében jelentőséget kap az ingóságbiztosítási szabályzat VII.2. pontja, mely szerint a biztosító a fizetési kötelezettségének teljesítéséhez a költségvetés és számla bemutatását kérheti és mivel a peres felek között biztosítási szerződés állt fenn, ezért a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek meghatározása során alkalmazni kell az általános szerződési feltételekben foglaltakat is. A felperes részéről elismert videólejátszón és DVD lejátszón túlmenően az alperes részéről becsatolt számlák hamisak voltak, így még ha nem is lehetett igazolni a folyamatban volt büntetőeljárás során azt, hogy ezeknek a hamis mivoltáról az alperes tudomással rendelkezett, ezek a felperes fizetési kötelezettségét nem eredményezik. Utalt továbbá arra, hogy a felperes részéről eljáró értékbecslő megállapításai egyrészt a biztosítóra nem kötelezők, másrészt a kárszakértő értékbecslése a fizetési kötelezettség elismerését nem jelenti.
- [14] Az I. vagyoncsoportba tartozó ingóságokra vonatkozóan lényegileg ugyanezen érvelést kifejtve jutott arra a másodfokú bíróság, hogy az e körbe tartozó 400.000 forint értékben figyelembe vett vagyontárgyak esetében az alperes beszámítási kifogása nem minősíthető alaposnak, ezért a marasztalási összeg felemelésére került sor.
- [15] A késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontjaként a másodfokú bíróság 2008. január 15. napját vette figyelembe, melynek indokául azt adta, hogy a felperes a perújítási kérelem előterjesztéséről 2007. október 16-án tájékoztatta az alperest, így ezen időponttól kezdődően az alperesnek számolnia kellett visszatérítési kötelezettségével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében, 206. §-ának (1) bekezdésében, 221. §-ának (1) bekezdésében és a Ptk. 556. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezések sérelmével született jogerős döntés.
- [17] Ennek indokaként előadta azt, hogy indítványa ellenére új szakértő kirendelésére nem került sor az elsőfokú eljárás során, melynek indokát nem adta meg sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság. Kifejtette, hogy a felperes saját kárszakértőjének az értékmegállapítását sem fogadta el, melynek okát nem jelölte meg, ugyanakkor ezt a helyzetet a másodfokú bíróság nem értékelte. Sérelmezte továbbá, hogy 400.000 forint értékű aranyékszer esetében a számla hiánya nem eredményezheti a felperes mentesülését, figyelemmel arra, hogy ezt a körülményt az eljárás során a felperes sem hivatkozta.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint az alperes részéről sérelmezett kérdésekről a másodfokú bíróság helytálló álláspontját kifejtette.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A jogerős ítéletet a Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdésében és 275. §-ának (2) bekezdésében meghatározott keretek között vizsgálta felül. A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okok miatt nem jogszabálysértő.
- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottakkal szemben a másodfokú bíróság ítéletében kitért arra, hogy a felperes részéről eljáró kárszakértő megállapítása miatt nem kötelező a felperesre nézve, mint ahogy arra is, hogy új szakértő kirendelése miatt nem volt indokolt. Ez utóbbihoz kapcsolódóan szükséges annak a megjegyzése, hogy az ügyben a felperes vitatásával szemben az alperes terhére esett a kárbejelentésben felsorolt ingóságok értékének a bizonyítása. Erre alkalmas lett volna az ingóságra vonatkozó számla is, ennek hiányában az ingóságok fizikai jellemzőinek tanúvallomás, vagy akár fényképfelvétel alapján történő meghatározását követően készített szakvélemény is. Helytállóan utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az ingóságok pontos leírásának hiányában az eljáró szakértő nem határozhatott meg ítéleti döntés alapjául szolgáló értékeket, ez azonban nem a szakvélemény, hanem a szakértői munka alapját képező adatok hiányosságát jelenti, amely adatok szolgáltatása, valóságuk

bizonyítása az alperes terhére esett.

- [21] A felülvizsgálati kérelemnek az ingóbiztosítási szabályzat VII.2. pontjára és a számlák hiányára vonatkozó ítéleti megállapításokat sérelmező részéhez annak a rögzítése indokolt, hogy ezeket a körülményeket az elsőfokú ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett fellebbezés tartalmazta, a másodfokú bíróság ennek figyelembevételével járt el. Ezen túlmenően a felperes fellebbezésében említettek nem új körülményként, új hivatkozási alapként jelentek meg, hanem az eljárás során már felhozott, az alperes részéről állított tulajdonjogra vonatkozó vitaták további részletezéseként értékelhetőek. Ebből következően helyes a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a felek jogviszonyában az ingóbiztosítási szabályzat is irányadó, az abban foglaltak alkalmazása nem valósított meg jogszabálysértést. Ez azt eredményezi az alperes részéről hivatkozott, a régi Ptk. 556. §-ának (1) bekezdésében írtakat sem sérti a jogerős ítélet.

Záró rész

- [22] A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati kérelem nem bizonyult eredményesnek, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésében írtaknak megfelelően az alperes köteles a felperes felülvizsgálati eljárással felmerült költségét megtéríteni. E körben a Kúria a felperest képviselő ügyvéd munkadíját vette számításba, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése szerint, forgalmi adó felszámításával határozta meg azzal, hogy annak összegét (6) bekezdésben foglaltak alapján mérsékelte a kifejtett ügyvédi tevékenység mértékéhez igazodóan.
- [23] Az eljárás során az alperes teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, az így meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a szerint.

Budapest, 2016. szeptember 28.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Ambrus Zoltán s.k.
előadó bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

